

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7
Wykaz skrótów	15
1. Prolog	17
2. Wojna czeska	24
2.1. Preludium wielkiej wojny	24
2.1.1. Tajne spotkanie w domu Smirzyckich	24
2.1.2. Uczestnicy antyhabsburskiego spisku	27
2.1.3. Główny organizator zamachu	31
2.1.4. Defenestracja.	36
2.1.5. Echa praskich wydarzeń	39
2.2. <i>Bellum Bohemicum</i>	41
2.2.1. Prolog działań wojennych	42
2.2.2. Śląski sojusznik powstańców	46
2.3. Zmierzch wielkiego polityka stanowego	51
2.3.1. Misja Stittena i wojskowo-polityczna wizja Žerotina	52
2.3.2. Alternatywa Žerotina – kompromis	57
2.3.3. Definitywny rozbrat z radykałami	61
2.3.4. Samotny polityk	65
2.3.5. Morawski przewrót	68
2.4. Zdobywanie butnego Pilzna	72
2.4.1. Cesarska twierdza w zachodnich Czechach	73
2.4.2. Mansfeld	74
2.4.3. Obleganie „pilźniaków-pełzaków”	76
2.4.4. Ujarzmienie Pilzna	77
2.5. Bitwa pod Záblatí.	79
2.5.1. Próba oblężenia Wiednia	80
2.5.2. Porażka Mansfelda	81
2.5.3. Morawska porażka wojsk cesarskich	84
2.6. Na drodze do białogórskiej klęski.	87
2.6.1. Antyhabsburska polityka Śląska	87
2.6.2. „Królestwo czesko-palatyńskie” i konfederacja krajów stanowych	90
2.6.3. Do walki wkracza Bethlen	94
2.6.4. Niepokoje na granicy śląsko-polskiej	97
2.6.5. Wyprawa koronacyjna Króla Zimowego do Wrocławia.	102

2.6.6. Front austriacki	108
2.7. Tragiczne starcie na białogórskim płaskowyżu.	112
2.7.1. Stratedzy, dowódcy i kondotierzy	113
2.7.2. Pole bitwy.	117
2.7.3. Szybka akcja ze smutnym epilogiem	120
3. Po Białej Górze	124
3.1. Front łżycki	124
3.1.1. Upadek Budziszyna	125
3.1.2. Saska przewaga	127
3.2. Działania Jana Jerzego karniowskiego w 1621 roku	128
3.2.1. Próba odwetu.	129
3.2.2. Sojusznicy Hohenzollerna	133
3.2.3. Zjadły wróg Habsburgów.	135
3.2.4. Kości zostały rzucone	137
3.2.5. Raduńskie preludium	139
3.2.6. Bezlitosny bój pod Nowym Jiczynem	140
3.2.7. Zaplanowana niespodzianka dla dworu wiedeńskiego.	142
3.3. Zmarnowana kampania węgierska emigracji i księcia karniowskiego	144
3.3.1. Przygotowania dowództwa cesarskiego	145
3.3.2. Ambitne dążenia księcia Siedmiogrodu	148
3.3.3. Operacje protestanckich sojuszników na Węgrzech	150
3.3.4. Inwazja na Morawy	152
3.3.5. Atak na twierdzę ołomuniecką	155
3.3.6. Pokój mikulowski	158
3.3.7. Gorycz porażki i nowe nadzieje	159
3.4. Ostatni bastion stanów czeskich po Białej Górze.	161
3.4.1. Druzgocąca klęska sił saskich	162
3.4.2. Wyczyn młodego hrabiego	163
3.4.3. Życie i chwała kłodzkiego dowódcy	165
3.4.4. Pomoc śląskich spiskowców.	167
3.4.5. Odwaga obrońców Kłodzka i kapitulacja miasta.	169
3.5. Wojna o Palatynat i czeska emigracja na Węgrzech	172
3.5.1. Mocarstwowe plany i posunięcia wojskowe	173
3.5.2. Wojna o Nadrenię-Palatynat	174
3.5.3. Zagadkowy sojusznik z Siedmiogrodu.	179
3.5.4. Nowa kampania na wschodzie	184
3.5.5. Otoczenie wojsk cesarskich w Hodoninie.	186

3.5.6.	Koniec walk na Węgrzech i śmierć księcia Karniowa . . .	188
3.6.	Zwycięstwa i porażki oręża duńskiego (1625-1629)	189
3.6.1.	Ciemne chmury nad Europą	190
3.6.2.	Inwazja dywersyjna na Śląsk	192
3.6.3.	Poddanie Opawy.	194
3.6.4.	Diabelskie sztuczki na Węgrzech	198
3.6.5.	Życie pod duńską okupacją	200
3.6.6.	Koniec duńskiej władzy	204
3.6.7.	Kara dla stanów opawskich	207
4.	Śnieżny król i książę Frydlandu	210
4.1.	Koniec Lwa Północy	210
4.1.1.	Szwedzka interwencja na niemieckim polu walki	210
4.1.2.	Upadek Tilly'ego i wschodząca na nowo gwiazda Waldsteina	216
4.1.3.	Gustaw II Adolf.	223
4.1.4.	Jesienna mgła nad Lützen	229
4.1.5.	Pappenheimczycy	232
4.1.6.	Ostatni ruch króla Szwecji	234
4.1.7.	Nierozstrzygnięta bitwa	236
4.1.8.	Więści o tragedii pod Lützen	237
4.1.9.	Praskie podsumowanie Waldsteina	242
4.2.	Saska inwazja na Czechy	243
4.2.1.	Umowa między Szwecją a Saksonią	243
4.2.2.	Intencje Arnima oraz charakter jego inwazji	245
4.2.3.	Sytuacja wojsk cesarskich i saski marsz na Pragę	247
4.2.4.	Próby przywrócenia stosunków sprzed Białej Góry	249
4.2.5.	Oblężenie Nymburka i ostatnie saskie sukcesy	251
4.2.6.	Powrót Waldsteina i koniec saskiego panowania w Czechach.	253
4.3.	Zdradzony książę?	258
4.4.	Echa rebelii Waldsteina.	274
4.4.1.	Rewolta podpułkownika Freibergera	274
4.4.2.	Niespokojna Opawa	276
4.4.3.	Wierny oficer Waldsteina	278
4.4.4.	Kary dla mieszczan i żołnierzy	281
5.	Okres francusko-szwedzki.	284
5.1.	Inwazja Banéra na Czechy.	284
5.1.1.	Europa w wirze nowego konfliktu	284

5.1.2.	Szwedzkie preludium w Saksonii	289
5.1.3.	Tragedia czeskich emigrantów w Pirnie	290
5.1.4.	Szwedzi wkraczają do Czech	292
5.1.5.	Wojna o łupy	294
5.1.6.	Emigrant i generał w służbie Szwecji	296
5.1.7.	Koniec szwedzkiej okupacji	298
5.2.	Błyskawiczna wojna generała Torstenssona	303
5.2.1.	Kontynuator planów Banéra	304
5.2.2.	Płonne nadzieje wygnańców z Czech	306
5.2.3.	Wiosenna ofensywa nad Odrą.	307
5.2.4.	Upadek Ołomuńca.	308
5.2.5.	Zaskakujące manewry szwedzkie	311
5.2.6.	Druga bitwa pod Breitenfeld	312
5.2.7.	Na pomoc garnizonowi Ołomuńca	315
5.2.8.	Wojna z królem duńskim.	317
5.3.	Było to w roku 1645...	318
5.3.1.	Relacja Piccolominiego	321
5.3.2.	Szwedzka nawałnica	324
5.3.3.	Tragiczny Janków	327
5.3.4.	Odważny obrońca Brna.	331
5.3.5.	Niezdobyta morawska twierdza	334
5.4.	Zemsta podpułkownika Ottowaldskiego	341
5.4.1.	Czas powtarzających się najazdów i zniszczeń wojennych.	341
5.4.2.	Ostatnie szwedzkie uderzenia i śmiałe plany.	344
5.4.3.	Chwała i hańba byłego oficera cesarskiego.	347
5.4.4.	Odważny atak i łatwe obsadzenie lewobrzeżnej Pragi.	349
5.4.5.	Oblężenie Pragi i ostatnie działania zbrojne	350
6.	Exkurs: Rzemiosło wojskowe i żołnierze wojny trzydziestoletniej.	357
7.	Epilog.	374
7.1.	Apokalipsa oraz jej następstwa	374
7.2.	Interesy potęg i różnice między nimi	379
7.3.	Walka inkaustem i piórem	382
	Tablica chronologiczna	390
	Źródła i literatura.	401
	Spis ilustracji	420
	Summary.	425
	Indeks osobowy	433
	Indeks geograficzny.	443